

Referat**Møte 1/21**

Dato	Dato, kl. 09:30 – 16:00
Sted	Forskningsrådet, digitalt møte med Teams

Til stede: Arnfinn Sundsfjord, Universitetet i Tromsø (leder)
Anita Das, SINTEF, Trondheim
Anne-Grethe Terjesen, Pårørendealliansen, Oslo
Camilla Dunsæd, Kristiansand kommune, Kristiansand (til kl. 15)
Geir Selbæk, Nasjonal kompetansetjeneste for aldring og helse, Helse Sør-Øst
Jens Halvard Grønlien, Inven2, Oslo
Jim Lorens, Universitetet i Bergen og BerGenBIO, Bergen
Jon Magnussen, NTNU, Trondheim
Kristin Bjordal, Oslo universitetssykehus, Oslo
Ole A. Andreassen, Universitetet i Oslo, Oslo
Pia Kjørstein Kjellberg, VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd, Danmark
Tine Curtis, Aalborg kommune, Danmark

Forfall: Ingen

Observatører: Maiken Engelstad, Helse- og omsorgsdepartementet (HOD)

Til stede fra Forskningsrådet:

Avdelingsdirektører Ole Johan Borge
Rådgivere: Alexandra Bjørk-Skaflestad, Henrietta Blankson, Ina Dahlsveen, Kristin Andersen, Mari Nes, Simona Grasso, Sofia Anderholm Strand, Torbjørg Øyslebø
Konsulent: Amanda Jonassen

Sak PSHELSE 1/21 Godkjenning av sakslisten

Vedtak: *Innkalling og saksliste godkjennes.*

Sak PSHELSE 2/21 Referat fra styremøte 9.-10. desember, møte 5/2020

Utkast til referat fra møte 9.-10. desember ble lagt fram for godkjenning. Referat fra søknadsbehandlingssakene var skilt ut i et eget investeringsreferat.

Vedtak: *Referatet godkjennes.*

Sak PSHELSE 3/21 Spørsmål om habilitet

Vedtak: *Ingen inhabilitet meldt.*

Sak PSHELSE 4/21 Orienteringer

Administrasjonen informerte om følgende saker:

- Fellesmøte Styret og porteføljestyrelere
- Søknadsbehandling 2020 – misnøye i fagmiljøene (presentasjon)
- Nyhetsbrev om KSP-prosjekter 2020
- Skisser til FKB-utlysningen
- Møte med PS Landbasert mat, miljø og bioressurser 15.1.2020
- Partnerskapet ERIA for health i Horisont Europa (presentasjon)
- Nye prosjekter i internasjonalt partnerskap 2020 (skriftlig)

Styreleder og Kristin Bjordal, som representerte PS Helse i møtet med PS Landbasert, mat miljø og bioressurser, utdypet orienteringen fra møtet. Styret hadde også en meningsutveksling om debatten i mediene om Forskningsrådets søknadsbehandling.

Vedtak: *Orienteringene tas til etterretning.*

Sak PSHELSE 5/21 Porteføljeanalyse helse 2020

Saksdokument: Utkast til Porteføljeanalyse 2020

Administrasjonen presenterte utvalgte resultater fra den nasjonale FoU-statistikken for 2019 (nye tall) som en innledning til saken.

De årlige porteføljeanalysene er sentrale i porteføljestyringen i Forskningsrådet. Analysene tjener først og fremst som styringsunderlag for diskusjon og beslutninger om investeringstiltak. Overordnet skal analysene beskrive profil, dimensjon og aktørbildet i pågående innsats med nasjonale og internasjonale midler samt gi en vurdering av porteføljen i forhold til mål i Porteføljeplanen. Porteføljeanalysene skal skrives etter en felles mal, for å lette lesing og vurderinger på tvers. Intern frist for analyser med fullstendig oppdatert tallgrunnlag er 1. juli. Den ferdigstilte versjonen av analysen legges i porteføljeportalen for helse på Forskningsrådets nettside. Porteføljestyret var bedt om å gi innspill og kommentarer til foreliggende utkast til porteføljeanalyse for 2020.

Styremedlemmene hadde flere konkrete spørsmål, kommentarer og innspill til steder i teksten, som administrasjonen vil følge opp. I tillegg hadde styret en del overordnede synspunkter og ønsker:

- inkludere sykdomsbyrde sammenholdt med HRCS-tall
- gi mer statistikk ("oppløselighet") på øvrig innsats, dvs. budsjettformål under Livsvitenskap, Muliggjørende teknologier og Styret, samt vurdere å lage statistikk for øvrig *versus* målrettet innsats
- synliggjøre skjæringsflater mellom porteføljer for å optimalisere samarbeid og styring på tvers
- spisse/få bedre fram hvordan innsatsen bidrar til målene i porteføljeplanen og til porteføljestyrets prioriteringer, oppsummere/konkludere for hver av dimensjonene i kap. 3
- tidsserier (figur/tabell) er viktige i monitorering av trender, kan gå i vedlegg og/eller være klikkbare i teksten

Styret gav videre innspill til trender/momenter og dokumentlisten i kapittel 4. Administrasjonen vil bringer klarhet i intensjonen med kapittel 5 (Alternative valg) og hvorvidt det er ment å skulle ha en mer strategisk innretting.

Vedtak: *Administrasjonen tar porteføljestyrets synspunkter og kommentarer med i det videre arbeidet med å ferdigstille porteføljeanalysen. Administrasjonen informerer porteføljestyrets leder om innretting av analysens kapittel 5.*

Sak PSHELSE 6/21 **Seminar – Presentasjon av tre prosjekter i HELSEVEL-porteføljen**

Saksdokument: Ingen

Som et ledd i serien med prosjektseminarer ble tre prosjekter i HELSEVEL-porteføljen presentert for porteføljestyret. HELSEVEL (Gode og effektive helse-, omsorgs- og velferdstjenester) er det største av de målrettede budsjettformålene porteføljestyret forvalter med 93 løpende prosjekter som dekker forskning om kommunale helse- og omsorgstjenester, spesialisthelsetjenesten og samhandling mellom nivåene. HELSEVEL er så langt det eneste av helse-budsjettformålene som har lyst ut midler til Innovasjonsprosjekt i offentlig sektor (IPO). De to første prosjektene som ble presentert er innovasjonsprosjekter, det tredje er et forskerprosjekt.

- **Demenslandsby som samskaping**, prosjektleder Gro Wensaas, Bærum kommune/førsteamanuensis Marit Engen
<https://prosjektbanken.forskningsradet.no/#/project/NFR/282044>
- **NORSE: Building bridges between psyche and soma through personalized and dynamic mental health systems**, prosjektleder Christian Moltu, Helse Førde HF
<https://prosjektbanken.forskningsradet.no/#/project/NFR/269097>
- **MIA - Measures for Improved Availability of medicines and vaccines**, prosjeleder Marianne Jahre, Stiftelsen Handelshøysk. BI
<https://prosjektbanken.forskningsradet.no/#/project/NFR/300867>

Sak PSHELSE 7/21 **Prosess for revisjon av Porteføljeplanen for helse**

Saksdokument: Ingen

Forskningsrådets 15 porteføljeplaner skal revideres og forankres i fagmiljøene, departementene og andre interessentgrupper, samt koordineres internt, i løpet av tiden fram til juni 2022. Dette skjer etter felles rammeverk og opplegg der den eksterne dialogen foregår i to faser: 1) innspillfase til kunnskapsgrunnlag og 2) innspillfase til revidert versjon (åpen høring). For Porteføljeplanen for helse, og øvrige tematiske porteføljeplaner, foregår første innspillfase i mars-september, andre fase i desember-januar 2022. Administrasjonen la fram en plan for revisjonsarbeidet, med fokus på første innspillfase.

Det planlegges dedikerte møter med fire aktørgrupper:

- Universiteter og høyskoler med helsefakulteter (dekaner/ forskningsdekaner)
- Regionale helseforetak/helseforetak (FoU- og fagdirektører)
- Kommunenes Sentralforbund (KS) og utvalgte kommuner
- Næringsklynger (Nansen Neuroscience Network, Oslo Cancer Cluster, Norway Health Tech, Norwegian Smart Care Cluster)

Møtene (1,5-2 timer) er digitale med korte innledninger fra hver av de inviterte deltakerne kombinert med plenumsdiskusjon. Deltakerne gis anledning til å sende skriftlig innspill etter møtet. I tillegg vil HelseOmsorg21-rådet ha porteføljeplanen som sak på et eller flere rådsmøter i første innspillsfase. Eksisterende møteplasser kan også benyttes når det er mulig og hensiktsmessig.

Styreleder understreket viktigheten av at porteføljeplanen og styrets arbeid har tillitt og legitimitet i fagmiljøene. Det kan være ønskelig med bredde i faglig bakgrunn/ståsted blant deltakerne på møtene, humaniora og teknologi ble nevnt spesielt. Nettverket K10 Helse inviteres til møtet med KS og kommuner. Brukerorganisasjonenes perspektiver må ivaretas på en god måte i prosessen, f.eks. ved at de inviteres til møtene.

Flere av styrets medlemmer ønsker å delta på møtene (primært som lyttere) ut fra interesseområde og kapasitet.

Vedtak: *Administrasjonen arbeider videre med opplegget for første innspillsfase basert på styrets diskusjon og innspill.*

Sak PSHELSE 8/21 Antibiotikaresistens og én helse – utlysning av forprosjekter

Saksdokument: Ingen

For å øke omfanget og styrke én helse-perspektivet i søknadene til den planlagte utlysningen på antimikrobiell resistens (AMR) i 2022, fremmet administrasjonen forslag om å utlyse forprosjekter. Prosjektene skal stimulere til nye samarbeidskonstellasjoner på tvers av fag og sektorer, nettverksbygging og nye prosjektidéer for å utvikle én helse-perspektivet i søknadene til fristen i februar 2022. Det ble foreslått en løpende utlysning (Koordinerings- og støtteaktivitet) i perioden april-september 2021 med søknadsbeløp på inntil 300 000 kroner for en periode på inntil 6 måneder.

Styret diskuterte behovet for forprosjekter i dette tilfellet, og utvekslet synspunkter og erfaringer generelt med forprosjekter som virkemiddel for å mobilisere forskere til å svare godt på mer spissede tematiske utlysninger. Søknadstypen KSP som skal brukes til hovedutlysningen, har også formelle krav og kriterier for samarbeid som betinger god planlegging og forberedelse.

Vedtak: *Porteføljestyret støtter de fremlagte planene for utlysning av forprosjekter innenfor antimikrobiell resistens med et én helse-perspektiv og gir administrasjonen fullmakt til å vedta forprosjektene.*

Sak PSHELSE 9/21 Prosedyrer for søknadsbehandling 2021 (FP og KSP)

Saksdokument: Informasjon om utlysningene

Porteføljestyret skal i neste møte (18. juni) behandle søknader til utlysningene av Forskerprosjekt for fornyelse (FP) og Kompetanse- og samarbeidsprosjekt (KSP) som hadde frist hhv. 10. og 17. februar 2021. Saken orienterte om prosedyren for behandling av søknader til de to utlysningene; behandling i ekspertpaneler, administrativ vurdering av relevans (gjelder utlysninger til bestemte temaer) og behandling i porteføljestyret. Med ett unntak er prosedyrene de samme som i 2020; det vil i år ikke bli benyttet noen form for utsiling av FP-søknader med lave karakterer, alle vil bli diskutert i ekspertpanelet. Porteføljestyret ble også bedt om å fatte vedtak om *en bloc*-avslag av visse grupper av søknader.

Administrasjonen orienterte om antallet søknader som kom inn til de utlyste helsetemaene. Til "bruk av helsedata for bærekraftig helse og velferd" (FP) kom det totalt 68 søknader, hvorav 38 kun var sendt til dette temaet, 22 til dette temaet og Banebrytende forskning og de resterende 8 til ulike kombinasjoner av disse og andre temaer. Et eget vedlegg som beskriver og begrunner relevansen for et valgt tema, var obligatorisk. Selv om noen søknader mangler slike vedlegg (totalt 3-4 prosent), vil de ikke bli avvist. Sett i lys av utfordringene mange forskere har med å svare godt på tematiske utlysninger, uttrykte porteføljestyret en viss undring over denne avgjørelsen.

Til KSP-temaene "effektive forebyggende folkehelse tiltak" og "E-helse i forebygging, behandling, tjenestelevering og samhandling", kom det hhv. 44 søknader og 40 søknader i førstevalg. I tillegg var det 7 søknader med helsetemaene som andre eller tredjevalg.

Som vanlig vil styremedlemmene i forkant av møtet bli bedt om å oppgi habilitet for alle søknader som skal behandles i porteføljestyret.

Vedtak: *Porteføljestyret tar prosedyren for søknadsbehandling til etterretning.*

Følgende prinsipper for søknadsbehandlingen godkjennes av styret:

- 1. Søknader med karakter 4 eller lavere fra ekspertpanelet avslås en bloc i porteføljestyremøtet 2/21.*
- 2. Dersom administrasjonen finner det hensiktsmessig ut fra porteføljebetraktninger kan topprangerte søknader fra ekspertpanelet (karakter 6 eller 7) med karakter 7 i relevans innvilges en bloc i porteføljestyremøte 2/21. Denne gruppen kan ikke overstige 50 prosent av temaenes utlyste beløp.*
- 3. Innstillingspakkene, inkludert reserveliste, består av høyt vurderte søknader fra ekspertpanelet med høy relevans. Porteføljestyret diskuterer hvilke av innstillingspakkene som skal innvilges og hvilke som skal avslås.*

Sak PSHELSE 10/21 Styrets egenvurdering – oppfølging

Saksdokument: Ingen

Porteføljestyret tok opp tråden fra forrige møte og fortsatt samtalen om porteføljestyrets rolle, oppgaver og arbeid. Styreleder ønsket særlig synspunkter på 1) i hvilken grad det er potensial i om styrets oppgaver hadde vært bedre diskutert og forstått, og 2) om det er saker eller tema i styret som savnes.

Det var enighet om å det er viktige å reflektere over og vurdere porteføljestyrollerollen, oppgaven og muligheten for strategisk innflytelse regelmessig og minst en gang i året.

Styreleder ber om at styret får lenker til referater fra møter i HO21-rådet, NSG og RHF-enes strategigruppe for forskning når slike finnes.

Sak PSHELSE 11/21 Eventuelt

Ingen saker.

Sak PSHELSE 12/21 Godkjenning av vedtaksprotokoll

Vedtak: *Protokollen ble godkjent.*